

Uwagi KIGEiT złożone w ramach konsultacji dotyczących warunków konkursu na rezerwację częstotliwości dla MUX1 oraz zainteresowania tymi częstotliwościami, ogłoszonych przez UKE 13.10.2010.

KIGEiT ze zdziwieniem przyjmuje ogłoszenie przez Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej konsultacji warunków konkursu na rezerwację częstotliwości dedykowanych dla pierwszego multipleksu DVB-T (MUX1) oraz zainteresowania tymi częstotliwościami. Konsultacje UKE prawie pokrywają się z podobnymi ogłoszonymi przez Przewodniczącego KRRiT 24 września b.r. Szkoda, że nie udało się skoordynować działań obu regulatorów zobowiązanych ustawowo do współpracy i uczestniczących w pracach Międzyresortowego Zespołu ds. Telewizji i Radiofonii Cyfrowej kierowanego przez MI.

Nasza opinia brała pod uwagę przede wszystkim techniczne i ekonomiczne skutki jakie mogą przynieść nadawcom i odbiorcom proponowane rozwiązania.

Izba uważa, że MUX1 należy w całości i jak najszybciej przekazać TVP S.A. na podstawie art. 26 ustawy o radiofonii i telewizji (u.r.t.) w celu zapewnienia ciągłości dostarczania drogą rozświeczną naziemną programów telewizyjnych wymienionych w ust. 6 pkt. 1 art. 26 u.r.t. i umożliwienia wyłączenia stacji analogowych emitujących obecnie ogólnopolskie programy TVP.

Uzasadnienie

1. Definicje

Na potrzeby niniejszego dokumentu zostaną zdefiniowane następujące terminy:

Abonament	prawo korzystania z czegoś lub otrzymania czegoś w określonym czasie na zasadzie opłaty z góry; dowód stwierdzający to prawo; stała, regularna opłata za prawo użytkowania czegoś.
Okres przejściowy	przedział czasu, w którym na danym obszarze te same programy telewizyjne rozpowszechniane drogą bezprzewodową naziemną są dostępne w wersji analogowej i cyfrowej (z tych samych lokalizacji i w tej samej polaryzacji).
MUX-A	multipleks zapewniający w okresie przejściowym maksymalne pokrycie kraju, porównywalne z planowanym docelowym zasięgiem sieci TVP2, spełniającej wymagania art. 26 ust. 6 pkt 1 u.r.t.
MUX-B	multipleks zapewniający pełne pokrycie kraju dopiero po zakończeniu okresu przejściowego.
MUX-C	multipleks zapewniający pełne pokrycie kraju dopiero po zakończeniu okresu przejściowego, składający się z obszarów rezerwacji odwzorowujących w najlepszy możliwy sposób aktualny podział wojewódzki kraju.

Użycie wyżej zdefiniowanych terminów pozwoli na przeprowadzenie bardziej ogólnej dyskusji nad pokryciami DVB-T w okresie przejściowym w oderwaniu od aktualnej listy kanałów, szczególnie dla MUX1 i 2, których konfiguracje od momentu powstania, czyli od ok. 1997 roku wielokrotnie ulegały zmianom. Nie ma też pewności, że lista załączona do dokumentu konsultacyjnego będzie ostateczna, w świetle prowadzonych przez UKE konsultacji zmiany planu zagospodarowania pasma 470-862 MHz.

Definicja okresu przejściowego czytana łącznie z częścią zawartą w nawiasach wskazuje, że abonent posiadający sprawną instalację antenową nie poniesie żadnych dodatkowych kosztów (poza zakupem odbiornika cyfrowego) aby zapewnić sobie odbiór cyfrowy dotychczasowej oferty programowej. Rezygnacja z warunku podanego w nawiasach dopuszcza pojawienie się innych lokalizacji i polaryzacji¹, co w efekcie może doprowadzić do spadku zainteresowania naziemnym odbiorem cyfrowym u części dzisiejszych abonentów na rzecz mniej kłopotliwych sposobów odbioru telewizyjnego.

Dla abonentów korzystających z odbioru zbiorowego ważne jest, aby oferta odtworzeniowa pojawiła się w eterze od razu w całości. W przeciwnym razie (co grozi Polsce teraz) zarządcy budynków wyposażonych w Antenowe Instalacje Zbiorowe (AIZ) będą czekać z modernizacją do czasu udostępnienia obu multipleksów albo będą musieli wykonywać modernizację w dwóch etapach: po uruchomieniu pierwszego a potem drugiego multipleksu. W pierwszym przypadku skróci się czas dostępny na przeprowadzenie modernizacji a w drugim koszty będą większe. Dla właścicieli AIZ ważne jest, aby mieli dość czasu na zaplanowanie prac, zebranie funduszy, przeprowadzenie wyboru wykonawcy i wykonanie modernizacji.

Pełna specyfikacja odbiornika cyfrowego² była tworzona przy tym samym założeniu. Dzięki temu można było zrezygnować z obowiązkowego odbioru analogowego opisanego w p. 13.2. Rozejście się w czasie cyfrowej wersji programów nadawcy publicznego i komercyjnych oznacza, że set-top boksy powinny być obowiązkowo wyposażone w zwrotnicę antenową aby umożliwić równoczesny odbiór analogowy przez odbiornik telewizyjny dołączony do tej samej anteny. Wymaganie to powinno się również znaleźć w rozporządzeniu MI z dnia 18 grudnia 2009 r. z art. 132-3 Pt. Naszym zdaniem, na zmiany w rozporządzeniu i specyfikacji jest już za późno, bo rynek zareaguje na nie najwcześniej za rok.

2. Zobowiązania nadawcy publicznego wobec abonentów

W obecnie obowiązującej ustawie i radiofonii i telewizji (u.r.t.) i ustawie z dnia 21 kwietnia 2005 r. o opłatach abonamentowych zawarte są pewne przepisy regulujące wzajemne obowiązki nadawcy publicznego i abonenta.

Artykuł 26 ust. 6 pkt 1 u.r.t. nakłada na Prezesa UKE obowiązek zapewnienia częstotliwości niezbędnych do pokrycia kraju zasięgiem odbioru programów telewizyjnych „Telewizja Polska I” i „Telewizja Polska II”. Z kolei art. 21 ust. 1a pkt 3 u.r.t. nakłada na publicznego nadawcę telewizyjnego obowiązek dostarczenia tych programów do każdego abonenta przez wyznaczenie zadania budowy i eksploatacji nadawczych i przekaźnikowych stacji telewizyjnych. Tylko wówczas ma sens zapis art. 2 ust. 2 ustawy o opłatach abonamentowych mówiący, że posiadanie sprawnego odbiornika umożliwia odbiór programów ogólnopolskich..

Nie zostało to jeszcze osiągnięte w technice analogowej, bowiem sieć telewizyjnych stacji nadawczych dużej mocy z docelowymi parametrami z Planu ST-61 nie została dokończona. Brakuje stacji: CZERSK POMORSKI, GNIEZNO, GORLICE, HAJNÓWKA, LEŻAJSK, ŁÓDŹ, OSTRO-ŁĘKA, WARSZAWA³. Brakuje również wielu telewizyjnych stacji retransmisyjnych (przemienników) na południu kraju (patrz plan TSR IŁ O/Wrocław). Tak więc Polska startuje do przechodzenia na naziemne nadawanie cyfrowe nie tylko jako jeden z ostatnich krajów europejskich, ale na dodatek z niekompletną siecią nadawczą.

Dopuszczenie już na etapie okresu przejściowego budowy SFN, czyli sieci nadawczej alternatywnej do obecnie wykorzystywanej, oznacza realizację okresu przejściowego wg podanej wcześniej definicji z pominiętą treścią w nawiasach, ze skutkami przewidzianymi w ostatnim akapicie pierwszego punktu uzasadnienia.

---

¹ KIGEiT w piśmie z 24 lipca 2008 r. nr KIGEiT/807/07/2008 skierowanym do UKE wskazała na komplikacje i koszty związane z koniecznością rozbudowy instalacji odbiorczych o możliwość odbioru sygnałów spolaryzowanych pionowo. Pełny tekst pisma jest dostępny tu: http://www.kigeit.org.pl/FTP/kl/stirc/2008_07_24_3MUX_Opinia_STiRC.pdf

² Wymagania na odbiornik dla polskiej naziemnej telewizji cyfrowej Profil 0, 1 i 2.

³ Działające pod ww. nazwami obiekty pracują z obniżonymi parametrami bądź w lokalizacjach odległych od optymalnych, nie zapewniając zakładanego pokrycia.

3. Multipleksy okresu przejściowego

W celu skutecznego przejścia do wyłącznie cyfrowego nadawania naziemnego telewizji należy w okresie przejściowym umieścić programy ogólnopolskie TVP w MUX-A, co zapewni ciągłość odbioru dotychczasowym abonentom i pozwoli na odzyskiwanie częstotliwości zajmowanych głównie przez stacje emitujące TVP2. Ważne jest aby stacje MUX-A były uruchamiane na danych obszarach w pierwszej kolejności, ponieważ to harmonogram uruchamiania stacji tego multipleksu wyznacza okresy przejściowe i realne możliwości wyłączania stacji analogowych emitujących obecnie głównie program TVP2.

MUX-A powinien się składać z częstotliwości dostępnych w okresie przejściowym i zapewniających maksymalny zasięg tzn. z aktualnej listy MUX1 uzupełnionej o brakujące stacje dużej mocy i przemienniki. Oznacza to, że będzie on najdroższy w eksploatacji, ponieważ jego zasięg wynika z obowiązków ustawowych TVP wobec widzów (patrz definicja abonamentu). Nie ma uzasadnienia, aby koszty powszechnego zasięgu pokrywał jakikolwiek inny nadawca. Dotychczasowa praktyka emisji analogowych nie potwierdziła zainteresowania nadawców komercyjnych uzupełnianiem zasięgu poprzez retransmisję, nawet w lokalizacjach gdzie było to możliwe. Nie należy również zakładać, że podejście to ulegnie zmianie w dobie emisji cyfrowych.

Nie należy również zapominać o zarezerwowaniu pewnej pojemności (ok. 1 Mb/s) na potrzeby zdalnej aktualizacji oprogramowania odbiorników (DVB-SSU) w multipleksie o największym zasięgu.

MUX-B będzie się składał z pozostałych częstotliwości dostępnych w okresie przejściowym, stopniowo uzupełnianym do pełnego pokrycia wraz z wyłączaniem stacji analogowych na kolejnych obszarach. Jego zawartość może odpowiadać aktualnej propozycji dla MUX2. Przy czym „pełne pokrycie” oznacza tu zasięg uzasadniony kosztami emisji, w praktyce niższy od możliwego do osiągnięcia w MUX-A.

Osobnego potraktowania wymaga uruchamianie i zawartość MUX3. Jeżeli chcemy, aby wszystkie emisje cyfrowe kosztowały jak najmniej, to należy dążyć do zebrania wszystkich programów regionalnych tylko w tym multipleksie. Inne scenariusze, takie jak regionalizacja TVP INFO w MUX-A w okresie przejściowym czy wprowadzenie w przyszłości nowych programów regionalnych (np. projekt stacji lokalnych PIKE) spowoduje, że co najmniej trzy multipleksy będą musiały być składane lokalnie, a to znacznie podniesie koszty dystrybucji sygnału.

4. Podsumowanie

Reasumując, jest mało prawdopodobne z ekonomicznego punktu widzenia, aby w MUX-A znalazły się bezpłatne programy nadawców komercyjnych, nawet gdy ten multipleks nie będzie regionalizowany, czyli nie będzie najdroższy. Naszym zdaniem istnieje duże ryzyko fiaska planowanego przez KRRiT konkursu na nowe 4 programy. Wynika to już z opinii nadesłanych do KRRiT. W efekcie wzrośnie opóźnienie uruchamiania tego multipleksu i kolejne odsunięcie w czasie możliwości wyłączania stacji analogowych. Z tego powodu, jak również z konieczności poddania się przez TVP reżimom ustawy o zamówieniach publicznych, obaj regulatorzy powinni bezzwłocznie przekazać TVP cały MUX-A w trybie art. 26 ust. 6 u.r.t., odpowiednio uzupełniając pojemność strumienia o dodatkową ofertę tego nadawcy.

Niniejsza opinia powstała bez związku z aktualną sytuacją prawną, jaka zaistniała po wydaniu przez UKE niektórych decyzji rezerwacyjnych. Wskazuje jedynie, jak można szybko uruchomić MUX-A i MUX-B z poszanowaniem ekonomicznego interesu abonentów jako celu nadrzędnego. Żałować należy, że to decyzje administracyjne kształtują obraz rynku telewizyjnego a nie strategia, która powinna była powstać na podstawie art. 6 ust. 2 pkt 1 u.r.t. przed rozpoczęciem procesu cyfryzacji.